

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/55/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200544
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8324200544.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú P. H., narodenú XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S., pracovisko B., za účasti otca K. H., narodeného XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, A. N. E., právne zastúpený Mgr. Vladimírou Doničovou, advokátkou so sídlom ul. Lipová 1, 066 01 Humenné, o návrhu matky V. K. H., narodenej XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/XX, A. N. E., t. č. bytom X. V. XXXX/X, B., právne zastúpená JUDr. Martinou Řeřichovou, PhD. advokátkou s.r.o., Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné, v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 8P/53/2024 - 14 zo dňa 12.03.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie vo výrokoch II. a III.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril mal. P. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a zaviazal otca prispievať na výživu maloletej dcéry sumou po 200,- eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. Súd návrh matky na zverenie maloletej P. H., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietal.

II. Súd zaväzuje otca prispievať na výživu maloletej P. H., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 140,- eur mesačne, ktoré je povinný poukazovať matke vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.

III. Toto neodkladné opatrenie potvrdá do právoplatného skončenia konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu vedenému na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8P/51/2024.“

3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na Okresnom súde Humenné je pod sp. zn. 8P/51/2024 vedené konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu, ktoré zatiaľ nie je právoplatne skončené. Rodina maloletého dieťaťa žila v spoločnej domácnosti v rodinnom dome rodičov otca v A. N. E. spolu so starými rodičmi. Matka zo spoločnej domácnosti odišla v marci 2023 a odvtedy žijú

rodičia oddelene. Starostlivosť o maloletú dcéru P. zabezpečujú striedavo v týždňových intervaloch, pričom striedavá starostlivosť o dieťa prebieha v striedaní od piatka nepárneho týždňa do piatka párneho týždňa u matky a opačne. Vzhľadom na to, rodičia realizujú striedavú starostlivosť o dieťa na základe vzájomnej dohody, nie je preto potrebný a nutný okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia a keďže nebola osvedčená potreba neodkladnej úpravy, preto súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletej P. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietol.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že matka má zdravotné problémy, boli jej diagnostikované určité ochorenia a v marci/apríli 2024 ukončí poberanie podpory v nezamestnanosti, jediným jej príjmom až do prípadného rozhodnutia príslušných orgánov o invalidite zostane len prídavok na dieťa vo výške 60,- eur mesačne, čím môže byť zo strany matky ohrozená výživa a úhrada nákladov pre maloletú P.. Otec je zamestnaný, dosahuje príjem a podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni bol jeho vymeriavací základ za obdobie od 09/2023 - 01/2024 v priemernej výške 1.845,- eur. Pri rozhodovaní o návrhu na neodkladné opatrenie je súd viazaný lehotami uvedenými v zákone a v čase určenom na rozhodnutie o návrhu nebolo možné podrobnejšie skúmať oprávnené potreby maloletého dieťaťa, ani zisťovať, ako sa ktorý z rodičov podieľa na úhrade potrieb pre dcéru. Vzhľadom na životnú situáciu matky a jej zdravotné problémy súd prvej inštancie zaviazal otca prispievať na výživu dcéry sumou vo výške 140,- eur mesačne. Otec poberá daňový bonus na dcéru vo výške cca 140,- eur mesačne a aj bez daňového bonusu je jeho príjem podstatne vyšší ako príjem matky, pričom je v záujme maloletej dcéry, aby jej výživa a potreby boli zabezpečené aj v prípade, ak matka zostane bez príjmu.

III. Obsah odvolania otca a vyjadrení účastníkov konania

5. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku II. a III. podal odvolanie otec maloletej. Má za to, že neexistuje dôvodnosť nároku na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže matka neosvedčila existenciu skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy vyživovacej povinnosti. Uviedol, že matka sa odmieta zúčastňovať odbornej pomoci, nesúhlasí s tým, že by sa riadne nepodieľal na úhrade výdavkov na mal. dcéru. Má výhrady voči spôsobu akým zastupuje kolízny opatrovník práva maloletej. Je toho názoru, že matka je schopná dosahovať aspoň nejaký príjem, je v jej možnostiach privyrobiť si, či zamestnať sa v rámci vhodnej pracovnej pozície. Podľa jeho vedomostí matka pravidelne opatruje mal. deti svojej kamarátky s čím má nepochybne spojené zvýšené výdavky, no pokiaľ je schopná opatrovať mal. deti kamarátky, je schopná sa aj zamestnať. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nedôvodne a neoprávnene zasiahlo do výkonu rodičovských práv otca a zvýhodnilo matku. Matka sa snaží obohatiť na úkor otca, aby sa tak vyhla povinnosti riadne sa zamestnať. Navrhol uznesenie v jeho napadnutej časti zmeniť v súlade s jeho odvolacím návrhom.

6. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Uviedla, že mal. dieťa má právo na rovnakú životnú úroveň u oboch rodičov ako aj možnosť podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Zdôraznila potrebu prihliadať na najlepší záujem mal. P. ako aj jej zdravotný stav. Poukázala na skutočnosť, že je absolventkou dvoch vysokých škôl, no v dôsledku jej zdravotných ťažkostí, nemá možnosť sa zamestnať. Tvrdenia otca považuje za nepravdivé a klamlivé. Navrhla uznesenie v jeho napadnutej časti potvrdiť.

7. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je dočasné, sleduje najlepší záujem mal. dieťaťa v snahe zabezpečiť maloletej stabilné a vhodné podmienky pre dieťa u oboch rodičov.

8. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa vyjadrili obaja rodičia maloletej.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty matky i otca predostreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením určiť výživné zo strany otca prispievať na výživu mal. P. sumou 140,- eur mesačne.

11. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím prvej inštancie, pretože bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá. Má za to, že všetky dôvody, ktoré uvádza v odvolaní odvolateľ, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom uznesení, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tvoria jeden celok.

13. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

14. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

17. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

18. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa ust. § 62 ods. 4 a 6 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

20. Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

22. Odvolací súd v prejednávanej veci prihliadajúc na zásady a účel inštitútu neodkladného opatrenia, skutočný stav vyplývajúci z obsahu spisu, dôvody návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia a odvolacie dôvody otca sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku II. a III., ktoré boli napadnuté odvolaním.

23. Práva a povinnosti k mal. P. boli upravené uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. 8P/97/2023 zo dňa 21.04.2023, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie a ponechal mal. P. v osobnej starostlivosti matky, zaviazal otca prispievať na výživu mal. P. sumou po 200,- eur mesačne a upravil styk otca s mal. P..

24. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že rodičia mal. P. nežijú v spoločnej domácnosti, aj napriek snahe nedošlo k obnoveniu ich manželského spolužitia. Obaja rodičia sa dohodli na striedavej osobnej starostlivosti o mal. P. v týždenných intervaloch, pričom tento model starostlivosti v súčasnej dobe aj realizujú. Matka maloletej poukazuje na zmenu postoja otca k jej osobe, otec zasahuje do jej starostlivosti v čase, keď matka zabezpečuje starostlivosť o maloletú, čo sa prejavilo aj na zmene v správaní mal. P., otec neprispieva na výživu mal. P.. Matka je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberala dávky v nezamestnanosti do marca / apríla tohto roku a prídavok na dieťa vo výške 60,- eur mesačne. Pri poslednej hospitalizácii v Národnom ústave reumatických chorôb v W. matke lekári diagnostikovali systémovú B. s T. H., B. a J. F. H. W.. Vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav plánuje matka požiadať o invalidný dôchodok, no nevie, či jej bude priznaný. Otec maloletej pracuje ako elektrikár v rušňovom depe v Humennom, jeho mesačný príjem činí 1.000,- eur. Otec maloletej je aj poberateľom daňového bonusu.

25. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd skúmal najlepší záujem mal. P. na nariadenom neodkladnom opatrení, podporne pritom zohľadňoval objektívne kritéria, demonštratívne vymedzené v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

26. Odvolací súd pripomína, že účelom neodkladného opatrenia je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Vo všetkých konaniach starostlivosti súdu o mal. deti je prioritný záujem dieťaťa, ktorý však nie je možné stotožňovať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu. Neodkladným opatrením je potrebné upravovať len tie pomery, kde existuje ich reálne ohrozenie.

27. Za súčasného stavu, rodičia realizujú striedavú osobnú starostlivosť o mal. P. Otec je riadne zamestnaný, jeho zdravotný stav mu nebráni dosahovať príjem. Matka má závažné zdravotné ťažkosti, požiadala o priznanie invalidného dôchodku. Poberala dávky v nezamestnanosti, nárok na jej vyplácanie jej však uplynul v marci / apríli tohto roka. Odvolací súd má za to, že prvoradá je najlepší záujem maloletej na uspokojovaní jej vlastných potrieb, ktoré by za nepriaznivej príjmovej situácie matky mohli byť ohrozené. Z uvedeného dôvodu odvolací súd usudzuje potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, ktorú možno dosiahnuť nariadením neodkladného opatrenia, ktorým súd určil vyživovaciu povinnosť otca k mal. P. tak ako to urobil aj súd prvej inštancie.

28. Pri vyslovenej povinnosti otca prispievať na výživu mal. P. sa v ďalšom rozsahu odvolací súd zaoberal výškou výživného, mysliac pritom na ust. § 366 CMP a nevyhnutnosť miery platenia výživného. Vychádzal z obsahu podaného návrhu zo strany matky ako aj odvolania otca, ktorý sa domáhal zmeny uznesenia v jeho napadnutej časti a zamietnutia návrhu matky na určenie jeho vyživovacej povinnosti. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj ďalšie skutočnosti, ktoré boli v konaní osvedčené (matka je nezamestnaná, toho času nepoberá žiadne dávky v hmotnej núdzi ani podporu v nezamestnanosti, má závažné zdravotné ťažkosti, pre ktoré si podala žiadosť o invalidný dôchodok, býva v 3-izbovom byte s mamou a neterou, zdravotný stav otca mu umožňuje dosahovať príjem, ktorý pracuje elektrikár, ktorého príjem činí 1.000,- eur mesačne a poberá aj daňový bonus) odvolací súd považuje výšku výživného

ustáleného súdom prvej inštancie, za adekvátne výživné, ktoré v zmysle § 366 CMP má byť iba výživným v nevyhnutnej miere, čím budú zabezpečené nevyhnutné pravidelné mesačné výdavky mal. P., vo vzťahu ku ktorej rodičia realizujú striedavú osobnú starostlivosť.

29. Konečná výška vyživovacej povinnosti otca bude potom výsledkom vykonaného podrobného dokazovania. Je potrebné zdôrazniť, že ide o dočasnú úpravu pomerov a vyhodnotenie všetkých zákonných kritérií pre posúdenie vhodnosti konečnej úpravy osobnej starostlivosti rodičov o mal. dieťa súd prvej inštancie odvodí až z ukončeného dokazovania v merite veci. Toto výživné je teda určené len na uspokojovanie základných, osobných (životných) potrieb oprávnenej. Rozsah vyživovacej povinnosti je zúžený v porovnaní s rozsahom vyživovacej povinnosti určovanej v rámci konania vo veci samej. Odvolací súd vzhľadom na osvedčené skutkové okolnosti v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia uzatvára, že takáto dočasná právna úprava neodporuje záujmom mal. P., aby jej výživa nebola žiadnym spôsobom ohrozená.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti odvolací súd uznesenie vo výrokoch II. a III. potvrdil ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).